

3. BÖLÜM

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK

ÖZETİN ÖZÜ (KRİTİK NOKTALAR)

HAZIRLAYAN
H HASAN YILDIRIM **H**

Kıymetli meslektaşlarımız,

Eğitim öğretim yılı içinde olduğu gibi Uzman Öğretmenlik ve Başöğretmenlik Mesleki Gelişim Çalışmalarında da yanınızdayız.

Bu süreçte yapacağımız paylaşımlardan daha hızlı haberdar olmak için aşağıdaki kanallardan bizleri takip edebilirsiniz.

Sınava katılacak olan tüm meslektaşlarımıza başarılar dileriz.

 Meb Ders Ailesi

Ulaşmak istediğiniz kutucuğa tıklayınız.

 Meb Ders
Facebook Grubu

 Meb Ders
Telegram Kanalı

H HASAN YILDIRIM **H**
Telegram Kanalı

ÖZETİN ÖZÜ (KRİTİK NOKTALAR) 3.BÖLÜM: ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK-I

Okul örgütü veya eğitim süreci:

Okul örgütü ve eğitim süreci olarak iki aynı tablo olduğu için bu şekilde birleştirdim. byhy

Öğrenci Kişilik Hizmetleri:

- 👉 Sağlık hizmetleri
- 👉 Sosyal yardım hizmetleri
- 👉 Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri
- 👉 Özel eğitim ve özel yetiştirme hizmetleri
- 👉 Sosyal-kültürel hizmetler

Rehberliğin Ortaya Çıkmasını Gerektiren Koşullar:

Kuzgun, eğitim sürecinde rehberlik hizmetlerine ihtiyaç duyulmasına sebep olan faktörleri şu şekilde sıralamıştır:

1. Meslek seçiminin zorlaşması
2. Bireysel farkların eğitimde dikkate alınma zorunluluğu
3. İlerlemeci eğitim anlayışının benimsenmesi
4. Demokratik toplumlarda bireylere tanınan seçme özgürlüğü
5. Demokratik yaşamın karar verme gücüne sahip bireyler gerektirmesi
6. Eğitimde bireyin duygusal yönlerine verilen önemin giderek artması
7. Psikometride gelişmeler
8. Akıl sağlığına verilen önemin artması

Rehberlik tanımlarının ortak yanları:

M.Keççeoğlu'na göre rehberliğin anlamında temel olabilecek genellemeler:

- 👉 Rehberlik bir süreçdir.
- 👉 Rehberlik bireye yardım etme işidir.
- 👉 Rehberlik yardımı bireye dönüktür.
- 👉 Rehberlik bilimsel ve profesyonel bir yardımdır.
- 👉 Rehberliğin esası bireyin kendini gerçekleştirmene yardım etmektir.

ÖZETİN ÖZÜ (KRİTİK NOKTALAR) 3.BÖLÜM: ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK-2

Psikolojik Danışma ve Rehberlikte Yanlış Anlayışlar:

Günümüzde RPD kavramlarıyla ilgili bazı yanlış-anlayışlar bulunmaktadır:

1. RPD yardımı bireye tek yönlü olarak yapılan bir yardım değildir.
2. RPD yardımının temelinde bireye acımak, onu kayırmak, her sıkıntıya düştüğünde bireye kanat germek gibi bir anlayış yoktur.
3. RPD bireyin sadece duygusal yanı ile ilgilenmez.
4. RPD'de kullanılan bütün yöntem ve teknikler amaç değil, sadece araçtır.
5. RPD yardımı akademik bir öğrenme konusu ya da ders değildir.
6. Rehberlik bir disiplin görevi değildir; rehberlik yargılamaz ve ceza vermez.
7. RPD yardımı her türlü problemi çözebilecek sihirli bir güce sahip değildir.

Rehberlik hizmetinin işlevleri:

- Psikolojik danışma
- Oryantasyon
- Bireyi tanıma
- Bilgi toplama
- Yöneltilme ve yerleştirme
- İzleme
- Müşavirlik
- Araştırma ve değerlendirme
- Çevre ve veli işe ilişkiler

*Arkadaşlar bu işlevlerden soru gelirse
yoruma dayalı, kılıksız sorular olur.
Hatta aklıma güzel bir soru geldi.
Buraya yazayım diyordum ama
denemeye saklayayım.
Cumartesi akşamları kimseye söz
vermeyin. Saatler 21.00'i gösterince
test.mebders.com'da buluşuyoruz.
byhy*

Kapsamlı psikolojik danışma ve rehberlik programının süreçsel öğeleri:

1. Bireysel planlama
2. Müdahale hizmetleri
3. Sistem desteği
4. Rehberlik müfredatı

Rehberlik Hizmetleri Yürütme Komisyonu (RHYK):

- Müdür (veya görevlendireceği yardımcısı)
- Psikolojik danışman
- Her sınıf düzeyinden birer sınıf rehber öğretmeni
- Okul öncesi eğitim kurumlarında farklı yaş grubundaki çocukların eğitiminden sorumlu en az birer öğretmen.
- Ödül ve disiplin kurulu temsilcisi
- Okul aile birliği başkanı ve öğrenci temsilcisi,
- Eğer okulda psik. danışman yoksa RAM'dan müşavirlik hizmeti alınır.

ÖZETİN ÖZÜ (KRİTİK NOKTALAR) 3.BÖLÜM: ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK-3

Kapsamlı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Programının Genel Özellikleri:

Öğrencilerin sosyal duygusal, akademik ve kariyer gelişimlerinin bir bütün olarak desteklenmesini esas alır. Örgütsel yapısını oluşturan öncüller:

Sonuç temellidir.

Standart temellidir.

Veri tabanlıdır.

Gelişimseldir ve kapsamlıdır.

Takım çalışmasını gerektirir.

Rehber öğretmen/psikolojik danışmanın görevleri:

Gelişimsel ve önleyici hizmetler

İyileştirici hizmetler

Psikososyal destek hizmetleri

Destek hizmetler

Program yönetimi çalışmaları

Diğer görevler (Sınav, belleticilik. Nöbet görevi yok.)

E-Rehberlik sisteminde bulunan işlem ekranları:

Okul RPD programı hazırlama

RPD hizmetleri veri girişi

Raporlama

Öğrenci yönlendirme

RPD İl Yürütme Komisyonu:

İl millî eğitim müdürü başkanlığında;

a) Özel eğitim ve rehberlik hizm. sorumlu il ve ilçe şube müd.

b) RAM müdürlerinden,

c) RAM'nin RPD hizmetleri bölüm başkanlarından,

ç) Örgün eğitim ve hayat boyu öğrenme kurumlarının her tür ve

kademesinden seçilen en az birer müdür ile bu tür ve kademedeki kurumlarda görev yapan en az birer rehber öğretmen/psikolojik danışmandan, oluşur.

Bireyin tanınması için gerekli özellikler:

Sağlık durumu

Akademik başarı

Benlik tasarımı ve değerler

Çevre ile ilgili bilgiler

Yetenekler

Kişilik

İlgiler

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ÖZETİN ÖZÜ (KRİTİK NOKTALAR) 3.BÖLÜM: ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK-4

★ Rehberlikte bireyi tanımak için kullanılan teknikler iki gruba ayrılır:

👉 Testler 👉 Test dışı teknikler

★ **Testlerin Özellikleri:**

İyi bir testin sahip olması gereken 4 özellik:

- 👉 **Geçerlik:** Ölçmeyi amaçladığı şeyi eksiksiz, tam olarak ölçmesidir.
- 👉 **Güvenirlik:** Ölçmek istediği şeyi hatasız ve doğru olarak ölçmesidir.
- 👉 **Kullanışlılık:** Ölçme aracının kullanılmasının kolay olmasıdır.
- 👉 **Ekonomiklik:** Ölçme aracının ekonomik olmasıdır.

★ **Rehberlikte Kullanılan Testler:**

- 👉 Yetenek Testleri 👉 İlgi Envanterleri
- 👉 Kişilik Testleri 👉 Tutum Ölçekleri

★ **Test Dışı Teknikler:**

Test Dışı Teknikler			
Gözleme Dayalı	Kendini Anlatma	Başkalarının Kanılarına Dayalı	Etkileşime Dayalı
Gözlem kayıt list.	Otobiyografi	Sosyometri	Görüşme
Özellik kayıt list.	Arzu listesi	Kimdir bu tekniği	Ev ziyaretleri
Anekdöt kaydı	Zaman cetveli	Sosyal uzaklık ölç.	Drama ve oyun
Derecelend. ölç.	Problem tarama lis.		
	Soru list./Anket		

★ **Ailelerin katılımları:**

- 👉 Okul merkezli 👉 Ev merkezli

👉 **Okul Merkezli Katılım:**

- 👉 Aile- öğretmen konferans ve toplantılarına katılma
- 👉 Öğretmenlerle iletişim içinde olma
- 👉 Akademik etkinliklerde gönüllü olma
- 👉 Ailelerin proje ve ödevlere gönüllü yardımı
- 👉 Okul aile birliği çalışmalarına katılma

Ev Merkezli Katılım:

- 👉 Ana babaların çocukları ile evde yapabilecekleri eğitimsel etkinlikler
- 👉 Öğretmenlerin gerektiği zaman yapacakları ev ziyaretleri

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ÖZETİN ÖZÜ (KRİTİK NOKTALAR) 3.BÖLÜM: ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK-5

Ebeveynlik Tarzları:

Demokratik anne-baba: Bağımsız olmaya teşvik eder ama yine de eylemlerine sınırlar ve kontroller getirirler.

Otoriter anne-baba: Kontrol ederler ancak onları dinlemezler, bazen soğuk ve katı olurlar, ceza ve emir verirler.

İzin verici anne-baba: Yakından ilgilenir ancak onlardan pek bir şey istemezler, kural koymazlar, cezalandırmadan kaçınırlar.

İhmalkâr anne-baba: Çocuklarının yaşamıyla son derece ilgisizdirler.

Rehberliğin Temel İlkeleri:

Yetkinlik: Psikolojik danışmanların sınırlılıklarını bilmeleri demektir.

Dürüstlük: Dürüstlüğü, doğruluğu ve gerçekçiliği ilke edinirler.

Duyarlık ve Hoşgörü: Danışanların zarar görmemeleri için çalışırlar ve gerekli tüm önlemleri alırlar. Psikolojik danışmanlar yansızlığı benimserler.

Toplumsal sorumluluk: RPD temelde insana yönelik bir hizmetler bütünüdür. Dolayısıyla, toplumsal sorumluluğu vardır.

Mesleki ve bilimsel sorumluluk: Etik standartlara bağlı olma, görev ve rollerine uygun davranma sorumluluğu altındadırlar.

Etik Kurallar: Psikolojik danışma, ölçme ve değerlendirme, araştırma ve yayın, müşavirlik hizmetleri için geçerlidir. Her hizmet için ayrıca özel kurallar da bulunmaktadır.

Yetkinlik sınırları: Sadece eğitim gördükleri ve gerekli formasyona sahip oldukları uygulama ve etkinlikleri yapabilirler.

Sürekli gelişim: RPD alanındaki yeni gelişmeleri takip ederler.

Başkalarına zarar vermeme: Öğrencilerine, araştırmaya katılanlara, danışanlarına ve diğer kişilere zarar vermekten ve güçlük çıkarmaktan kaçınırlar.

Gizli bilgilerin muhafaza edilmesi: Danışanlarına ilişkin bilgileri korumakla yükümlüdürler.

Profesyonel kimlik: Kimliklerini, çalıştıkları yeri, statülerini ve durumlarını olduğu gibi tanıtır.

Rehberlikte Etik ve Bilgilerin Saklanması: Bireylere ait bilgilerin özel ve öznel oluşları dolayısıyla bunların elde edilmesi sırasında dikkatli olunması, bazı kurallara uyulması gerekir. Bilgileri elde etmek bir "iş"tir ve önemli bir iştir. Onun kadar önemli olan diğer bir iş de toplanan bilgilere sahip olmaktır.

Arkadaşlar, bu ilkelerden soru gelir kanaatindeyim. Birbirine benzer ilkeler de olduğu için sadece ilkeleri yazıp geçmek istemedim. Bilgilerinize sunarım. byhy 🤝

UZMAN ÖĞRETMENLİK VE BAŞÖĞRETMENLİK MESLEKİ GELİŞİM PROGRAMI

ÖZETİN ÖZÜ (KRİTİK NOKTALAR) 3.BÖLÜM: ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK-6

★ Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'ne göre zihinsel engelli bireyler dört grupta ele alınmaktadır:

👉 Hafif düzey 👉 Orta düzey 👉 Ağır düzey 👉 Çok ağır düzey

★ Öğrenme güçlüğü olan öğrencilerin sınıflandırılması:

- 👉 Okuma bozukluğu (disleksi),
- 👉 Yazılı anlatım bozukluğu (disgrafi)
- 👉 Matematik bozukluğu (diskalkuli)

★ Rehberlik ve Araştırma Merkezine Yönlendirme:

★ BEP'in özellikleri:

ÖZETİN ÖZÜ (KRİTİK NOKTALAR) 3.BÖLÜM: ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK-7

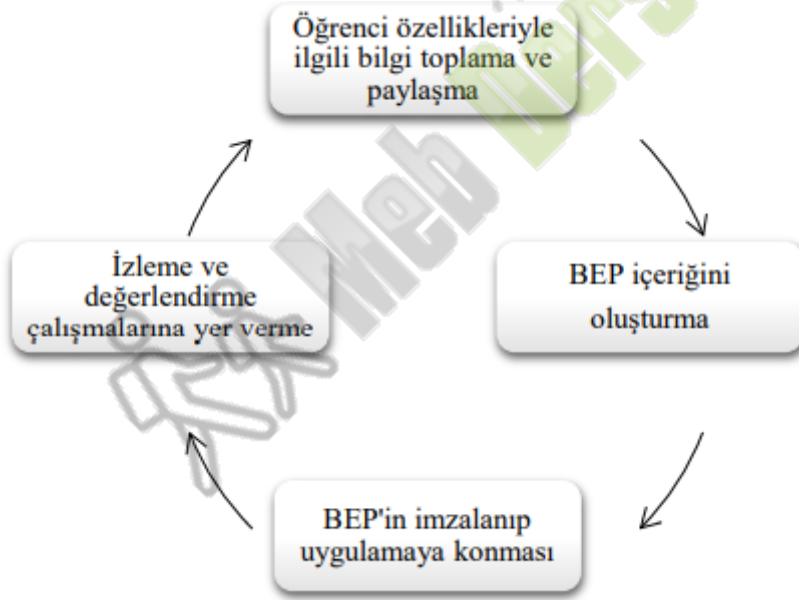

BEP geliştirme birimi;

- Okul müdürü/görevlendireceği bir müdür yardımcısı(başkan),
- Rehber öğretmen,
- Öğrencinin sınıf öğretmeni,
- Öğrencinin dersini okutan alan öğretmenleri,
- Öğrencinin velisi,
- Öğrencinin kendisi
- Gerekli durumlarda özel eğitim değerlendirme kurulundan bir üye ve mesleki eğitim veren kurumlarda meslek derslerini veren bir alan öğretmeni.

BEP geliştirme süreci döngüsel bir yapıdadır:

Öğretimin Bireyselleştirilmesinin ve Öğretim Uyarlamalarının Kapsamı:

Öğretmen aşağıda belirtilen alanlarda düzenlemeler yapabilir:

- a) Fiziksel düzenlemeler
- b) Süreçe yönelik düzenlemeler
- c) Sınıf iklimine yönelik düzenlemeler
- d) Öğretimsel düzenlemeler
- e) İşleyişle ilgili düzenlemeler

ÖZETİN ÖZÜ (KRİTİK NOKTALAR) 3.BÖLÜM: ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK-8

★ Öne Çıkan Özel Yetenek Kuramları:

👉 Üçlü Halka Kuramı(Renzulli):

👉 Özel yeteneğin bazı bileşenlerden oluştuğunu öne sürer.

👉 Bunlar ortalama üstü yetenek, yaratıcılık ve motivasyondur.

👉 Beşgen Kuramı(Sternberg ve Zhang):

👉 Birini özel yetenekli olarak tanımlamak için şu beş ölçüt karşılanmalıdır:

👉 Mükemmellik 👉 Nadirlik 👉 Kanıt 👉 Üretkenlik 👉 Değer
(Nadir Mükemmel bey, değerli kanıtlar üretmiş. byhy 😊)

👉 Bulanık Kuram(Sak):

👉 İsminden de anlaşılacağı gibi tam netleşmemiş bir yapıdan bahseder.

👉 Özel yetenek âdeta sınırları olmayan bulutsu bir yapıdadır.

👉 Ayrımsal Üstün Zekâ ve Üstün Yetenek Kuramı(Gange):

👉 Üstün zekâ ve üstün yeteneğin ayrı tanımlanabileceğini iddia eder.

★ Özel yetenekli çocuklarda görülen dikkat çekici özellikler:

👉 Akranlarına göre erken ve ileri düzeyde dil gelişimi olması,

👉 Genellikle erken okuma ve okumayı kendiliğinden öğrenme,

👉 Asenkronize gelişim gösterme,

👉 Empati, sorumluluk gibi özelliklerde erken gelişim gösterme,

👉 Duygusal açıdan hassas olma,

👉 Liderlik eğilimi gösterme,

👉 Meraklı olma, çok soru sorma,

👉 Yaşından ileri düzeyde mizah yeteneği olması,

👉 Mantık, muhakeme gibi becerilerde erken ve hızlı gelişim gösterme,

👉 Mükemmeliyetçilik eğilimi gösterme,

👉 Sosyal, toplumsal olaylara, evrensel değerlere karşı duyarlı olma,

👉 Geniş hayal gücü ve yaratıcılık gösterme,

👉 Geniş ilgi alanına sahip olma ve bazı konulara derin ilgili olma.

Her maddede aynı bizim çocuk diyenler?

byhy

ÖZETİN ÖZÜ (KRİTİK NOKTALAR) 3.BÖLÜM: ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK-9

Özel yeteneklilerin tanılama sürecinde izlenecek ana adımlar;

- 👉 Özel yetenek potansiyeli taşıyan öğrencileri tanılamaya aday gösterebilmek,
- 👉 Bir tarama aşamasından geçirmek,
- 👉 Daha detaylı bir ölçmeye almak,
- 👉 Bireyle ilgili karar vermek.

En çok bilinen bireysel testler:

- 👉 ASIS (Anadolu-Sak Zekâ Ölçeği)
- 👉 SB (StanfordBinet) Zekâ Testi)
- 👉 WCZÖ (Wechsler Çocuklar İçin Zekâ Ölçeği)

Özel Yeteneklilerin Eğitimi:

👉 Eğitsel uygulamalar yaygın olarak gruplama, zenginleştirme ve hızlandırma başlıklarında toplanır.

👉 Davis ve Rimm'in gruplama türleri;

- 👉 Tam zamanlı homojen sınıflar 👉 Özel okullar
- 👉 Tam zamanlı karma sınıflar, 👉 Normal ögr. birleşt. öz. Yet. öğ.
- 👉 Yarı zamanlı ya da geçici gruplamalar. 👉 Destek eğitim od.

Özel Yeteneklilere Eğitim Veren Okullar:

- 👉 Fen liseleri
- 👉 Sosyal bilimler liseleri
- 👉 Güzel sanatlar ve spor liseleri

Özel Yeteneklilere Eğitim Veren Okul Sonrası Programlar:

- 👉 BİLSEM
- 👉 Hacettepe, Ege, İnönü, Karabük ve Bülent Ecevit üniversitelerinde bu alanda uygulama ve araştırma merkezleri kurulmuştur.
- 👉 Bunların ilk ve en aktif olanı Üstün Yetenekliler Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'dir (ÜYEP).
- 👉 ÜYEP, 2007 yılında Anadolu Üniversitesi bünyesinde bir birim olarak hizmete başlamış, 2014 yılında merkez hâlini almıştır.

ÖZETİN ÖZÜ (KRİTİK NOKTALAR) 3.BÖLÜM: ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK-10

★ Özel yeteneklilerin öğretmenler:

👉 Fen liseleri, sosyal bilimler liseleri, güzel sanatlar ve spor liseleri için;

👉 En az üç yıl öğretmenlik yapmış olmak şartı ile

👉 Yönetmelik doğrultusunda sınavla seçim yapılmaktadır.

👉 Müzik ve Bale Ortaokulunda ve Müzik ve Sahne Sanatları Lisesine ise;

👉 Sınıf öğretmenleri branşlarına göre,

👉 Alan öğretmenleri ise Yükseköğretim Personel Kanunu hükümleri esas alınarak ilgili alan, bölüm ve dal eğitimini konservatuvarlarda almış olmalarına göre görevlendirilmektedir.

👉 BİLSEM'lerde derse girecek öğretmenlerin seçiminde;

👉 En az üç yıl öğretmenlik yapma ön koşulu,

👉 Başvuru yapanlar çeşitli kriterlere göre sıralanmakta ve Bölge Sözlü Komisyonları tarafından sözlü sınava alınmaktadırlar.

👉 ÜYEP'te ise lisansüstü eğitimi özel yeteneklilerin eğitimi alanında tamamlamış veya bu alanda lisansüstü dersler almış öğretmenler dersleri yürütmektedir.

SINAVI KAZANAN ÖĞRETMENLER

Oraya bi uzman öğretmen yazmanızı rica edicimmm!

EMEK HIRSIZLARINA UYARI

Birkaç dakika içinde indirerek kullanmış olduğunuz çalışmalar için saatlerimizi veriyoruz. Yeri geliyor ailemize, arkadaşlarımıza ayıracağımız vakti bu çalışmalara ayırıyoruz.

Çalışmalarımızı paydaşlarımızın kişisel olarak kullanmaları için hazırlıyoruz. Farklı sitelerde paylaşılmasına müsaademiz olsa zaten biz paylaşırız değil mi? Maalesef saatler verip hazırladığımız çalışmalar üzerinde isim değişikliği yapılarak kısa süre içinde belirli sitelerde paylaşılıyor. Bu şekilde yapan kişiler paylaştığı çalışmayı hazırlamış olmuyor, **ÇALMIŞ** oluyor. Bu gözler; yaptığı hırsızlığı bilmeden altına teşekkür yazanlara "Rica ederim." yazanları da gördü, bırakın bir özrü, cevap vermeye tenezzül bile etmeyenleri de gördü. Üzülerek belirteyim ki bu kişiler bizim **MESLEKTAŞLARIMIZ**.

Korkarım ki bir gün azmimizi yitirirsek en büyük nedeni bu **EMEK HIRSIZLARI** olacak.

Bugüne kadar emek hırsızlarını defalarca uyardım. Ancak her gün bunlara bir yenisini ekleniyor. Artık paylaştıkları site üzerinden veya sosyal medyadan kendilerini uyardırmayacağım. Bu sayfayı her paylaşımına ekleyeceğim. **Aşağıdaki listede yer almak isteyen buyursun, çalsın...**

NOT: Bu sayfayı okuduğu halde anlamayana ücretsiz okuma anlama kursu verilir!

 HASAN YILDIRIM

EMEK HIRSIZLARI

Site	Kullanıcı Adı	Etkinlik	Açıklama